LITEKO Lietuvos teismų informacinė sistema

Vieša sprendimų paieška

Greita paieška Detali paieška Pagalba

Pavadinimas: [2019-01-09][nuasmeninta nutartis byloje][e2T-9-823-2019].docx
Bylos nr.: e2T-9-823/2019
Bylos rūšis: civilinė byla
Teismas: Lietuvos apeliacinis teismas
Raktiniai žodžiai:
Teisiniai terminai:
Šalys:

Vardas/Pavardė/Pavadinimas	Kodas	Byloje kaip
UAB „LATAKKO“	302531472	pareiškėjas
UAB “Auto moto NG“	302416819	suinteresuotas asmuo

Kategorijos:

13.5.3. Bylos dėl užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo

3. CIVILINIS PROCESAS

13.5. Bylos, kuriose spręsta dėl užsienio valstybių teismų (arbitražų) sprendimų pripažinimo ir vykdymo

3.6. Tarptautinis civilinis procesas

3.6.6. Užsienio teismų ir arbitražų sprendimų pripažinimas ir leidimas vykdyti

13. BYLOS SU TARPTAUTINIU ELEMENTU

?

Civilinė byla Nr. e2T-9-823/2019
Teisminio proceso Nr. 2-60-3-00106-2018-9
Procesinio sprendimo kategorija 3.6.6
(S)

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

N U T A R T I S

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2019 m. sausio 9 d.
Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Godos Ambrasaitės - Balynienės (kolegijos pirmininkė ir pranešėja), Danguolės Martinavičienės ir Aldonos Tilindienės,

teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal **pareiškėjos uždarosios akcinės bendrovės „LATAKKO“ prašymą** pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikos teritorijoje Latvijos Respublikos Rygos trečiųjų (arbitražo) teismo 2018 m. spalio 18 d. sprendimą byloje Nr. 47/04-2018, suinteresuoti asmenys – uždaroji akcinė bendrovė „Auto moto NG“ ir N. G.,

n u s t a t ė :

1. Pareiškėja kreipėsi į teismą prašydama pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikos teritorijoje Latvijos Respublikos Rygos trečiųjų (arbitražo) teismo (toliau ir – Arbitražo teismas) 2018 m. spalio 18 d. sprendimą byloje Nr. 47/04-2018 bei priteisti 266 Eur patirtų išlaidų dėl dokumentų vertimo į valstybinę kalbą. Prašomu pripažinti ir leisti vykdyti sprendimu nuspręsta pareiškėjos naudai išieškoti solidariai iš suinteresuotų asmenų N. G. ir UAB „Auto moto NG“ 6 623,84 Eur skolos, 645,55 Eur netesybų, 40 Eur skolos išieškojimo išlaidų, 1 000 Eur išlaidų teisinei pagalbai, 657,24 Eur teismo išlaidų, iš viso – 8 966,63 Eur. Taip pat pripažinta pareiškėjos teisė gauti solidariai iš suinteresuotų asmenų metinius 8 proc. nuo išieškotos, tačiau savo noru nesumokėtos, pagrindinės skolos sumos.

Sprendimu nustatyta, kad sprendimas turi būti įvykdytas iki 2018 m. lapkričio 5 d., pervedant bendrą išieškomą sumą į pareiškėjos banko sąskaitą.

2. Pareiškėja nurodė, kad ginčas tarp šalių kilo iš 2013 m. kovo 15 d. pirkimo sutarties Nr. 11022-2013/AK (toliau ir – Sutartis). Pagal Sutarties 7.9 papunktį N. G., kaip laiduotojas, įsipareigojo atsakyti už pirkėjos UAB „Auto moto NG“ Sutartimi prisiimtų įsipareigojimų įvykdymą. Sutarties 7.5 papunkčiu šalys susitarė, kad ginčus, nesutarimus ar reikalavimus, kilusius iš Sutarties, nepavykus susitarti, ieškovo pasirinkimu spręs Rygos trečiųjų teismas arba Verslo trečiųjų teismas arba Justicijos trečiųjų teismas Rygoje. Pareiškėjos teigimu, nėra 1958 m. Niujorko konvencijos dėl užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo (toliau – Niujorko konvencija) V straipsnyje numatytų pagrindų dėl kurių Arbitražo teismo sprendimą būtų galima atsisakyti pripažinti.

3. Suinteresuoti asmenys atsiliepimu su prašymu nesutinka, prašo jo netenkinti. Nurodo, kad nebuvo tinkamai informuoti apie arbitražo procesą, nes, nors antstolio Artūro Bložės 2018 m. rugpjūčio 31 d. parengtame dokumentų įteikimo arba neįteikimo pažymėjime nurodyta, kad adresatas N. G. atsisakė priimti dokumentą dėl kalbos, kuria jis parengtas, tačiau antstolis asmeniškai nei N. G. jo gyvenamosios vietos adresu, nei UAB „Auto moto NG“ veiklos vykdymo vietos adresu pranešimo apie ieškinio gavimą Arbitražo teisme su pasiūlymu pateikti atsiliepimą neįteikinėjo.

4. Suinteresuoti asmenys taip pat teigia, kad Arbitražo teismo sprendimo dalies dėl netesybų ir 8 proc. metinių palūkanų pripažinimas ir leidimas vykdyti prieštarautų Lietuvos Respublikos viešajai tvarkai. Remiantis kasacinio teismo praktika ginčo šalių 2013 m. kovo 15 d. pirkimo sutartimi nustatytos netesybos, sudarančios 1 proc. per dieną, yra aiškiai per didelės, nedera su Lietuvos privatinės teisės pagrindiniais principais. Arbitražo teismo sprendimu priteistos palūkanos yra didesnės už įstatymines palūkanas, numatytas Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau ir – CK) 6.210 straipsnyje.

Prašymas tenkintinas

5. Arbitražas yra visuotinai pripažintas alternatyvus ginčų sprendimo būdas, lygiavertis ginčų sprendimui nacionaliniuose teismuose. Šios alternatyvios jurisdikcijos pagrindas yra šalių laisva valia sudarytas susitarimas perduoti konkrečius ginčus nagrinėti arbitražo teismui, kuriuo šalys ne tik suteikia teisę jų ginčą nagrinėti arbitrams, apsisprendžia dėl arbitraže galimų spręsti ginčų dalyko ir ginčų sprendimui taikytinų taisyklių, bet kartu ir atsisako teisės dėl arbitražiniame susitarime nurodytų ginčų nagrinėjimo kreiptis į bet kurios valstybės teismus. Valstybei teisės aktais įtvirtinus galimybę šalims pasirinkti alternatyvų ginčo sprendimų būdą, šalims sukuriami pagrįsti pasitikėjimo tokiu ginčo sprendimo būdu lūkesčiai, pirmiausia apimantys tai, kad arbitražo teismų priimti sprendimai bus gerbiami ir vykdomi, taigi arbitražų teismų sprendimai gali būti peržiūrimi tik išskirtiniais atvejais, kai vienareikšmiškai pažeistos fundamentalios vertybės. Priešingu atveju, būtų paneigiama arbitražo, kaip alternatyvaus ginčų sprendimo būdo, esmė.

6. Lietuvos Respublikoje užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo sąlygas nustato Niujorko konvencija ir Lietuvos Respublikos komercinio arbitražo įstatymas (toliau – KAĮ) (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 810 straipsnio 6 dalis).

7. Pagal Niujorko konvencijos IV straipsnio 1 dalį III straipsnyje nurodytam pripažinimui ir vykdymui gauti prašančioji pusė, paduodama dėl to prašymą, pateikia: a) reikiamai paliudytą arbitražo sprendimo originalą arba reikiamai paliudytą jo nuorašą; b) II straipsnyje nurodyto susitarimo originalą arba reikiamai paliudytą jo nuorašą.

8. Pareiškėja Lietuvos apeliaciniam teismui kartu su prašymu pateikė Arbitražo sprendimo patvirtintą kopiją ir šio sprendimo patvirtintą vertimą į lietuvių kalbą, taip pat šalių Sutarties, kurioje įtvirtintas arbitražinis susitarimas, kopiją (Sutartis sudaryta rusų / lietuvių kalbomis) (el. bylos 1 t., b. l. 3-22, 42-45). Taigi, pareiškėja pateikė visus užsienio arbitražo sprendimo pripažinimui ir leidimui vykdyti reikalingus dokumentus.

9. Tiek pagal galiojančias Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) ir KAĮ nuostatas, tiek pagal suformuotą Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, teismui, sprendžiančiam užsienio arbitražo sprendimo pripažinimo ir leidimo tokį sprendimą vykdyti klausimus, suteiktos aiškiai apibrėžtos arbitražo teismo sprendimo tikrinimo galios. Pirma, Niujorko konvencijos V straipsnyje numatytas baigtinis galimų arbitražo teismo sprendimo nepripažinimo pagrindų sąrašas, todėl užsienio arbitražo sprendimų pripažinimo ir leidimo vykdyti procedūra reiškia Niujorko konvencijos V straipsnyje įtvirtintų pagrindų buvimo ar nebuvimo patikrinimą. Antra, net ir vertinant arbitražo teismo sprendimą remiantis Niujorko konvencijos V straipsnyje išvardytais pagrindais, teismo atliekamas vertinimas jokiais atvejais negali būti toks išsamus, kad prilygtų arbitražo teismo sprendimo ar kai kurių jame nagrinėtų klausimų peržiūrėjimui iš esmės. Teismas, nagrinėjantis arbitražo teismo sprendimo pripažinimo ir leidimo vykdyti klausimą, neturi teisės aiškintis, ar arbitrai teisingai nustatė faktines bylos aplinkybes, ar teisingai ištyrė bei įvertino įrodymus, ar tinkamai taikė teisės normas ir pan. *(Lietuvos*

Aukščiausiojo Teismo 2002 m. sausio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-145/2002; 2011 m. liepos 8 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-323/2011).

10. Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinti pagrindai, kurie yra taikomi tik tada, kai to reikalauja arbitražo šalis, prieš kurią yra priimtas prašomas pripažinti ir leisti vykdyti užsienio valstybės arbitražo teismo sprendimas. Todėl būtent šiai šaliai tenka pareiga įrodyti aplinkybes, sudarančias užsienio valstybės arbitražo sprendimo nepripažinimo pagrindą. Konvencijos V straipsnio 2 dalyje įtvirtinti užsienio valstybės arbitražo sprendimo nepripažinimo pagrindai, dėl kurių buvimo teismas turi spręsti *ex officio*, t. y. kiekvienu atveju, nepriklausomai, ar šalis, prieš kurią nukreiptas užsienio valstybės arbitražo sprendimas, jais remiasi *(Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2002 m. sausio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-145/2002; 2002 m. sausio 21 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-146/2002; 2011 m. liepos 8 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-323/2011).*

11. Nagrinėjamu atveju suinteresuoti asmenys prašo netenkinti pareiškėjos prašymo pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Latvijos Respublikos Rygos trečiųjų (arbitražo) teismo 2018 m. spalio 18 d. sprendimą CPK 810 straipsnio 1 dalies 3 punkte numatytu pagrindu, kuris iš esmės atitinka Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalies b punkte numatytą pagrindą (pusei, prieš kurią padarytas sprendimas, nebuvo reikiamai pranešta apie arbitro paskyrimą ar apie arbitražo nagrinėjimą arba dėl kitų priežasčių ši pusė negalėjo pateikti savo pasiaiškinimų), teigdami, kad suinteresuoti asmenys bylos nebuvo tinkamai informuoti apie arbitražo procesą, nes antstolis, per kurį turėjo būti įteikti dokumentai, asmeniškai suinteresuotiems asmenims gyvenamosios vietos ar veiklos vykdymo vietos adresais dokumentų neįteikinėjo. Teisėjų kolegija atmeta šiuos suinteresuotų asmenų argumentus kaip nepagrįstus.

12. Prašomame pripažinti ir leisti vykdyti Arbitražo sprendime nurodyta, kad pranešimą apie ieškininio pareiškimo gavimą su pasiūlymu pateikti atsiliepimą suinteresuotiems asmenims 2018 m. balandžio 20 d. siuntė pats Arbitražo teismas, pakartotinai pranešimas išsiųstas 2018 m. rugpjūčio 7 d. per antstolį A. Bložę, o šaukimas į teismo posėdį išsiųstas 2018 m. rugsėjo 28 d. per antstolę Vaivą Šimkienę. Byloje esantis dokumentų įteikimo arba neįteikimo pažymėjimas, 2018 m. rugpjūčio 3 d. pasirašytas antstolio A. Bložės, ir antstolės V. Šimkienės padėjėjo pasirašytos 2018 m. spalio 11 d. dokumentų gavimo pažymos patvirtina, kad suinteresuoti asmenys atsisakė priimti Arbitražo teismo siunčiamus dokumentus (el. bylos 1 t., b. l. 24-39). Atsižvelgiant į CPK 124 straipsnio 2 dalies nuostatas, atsisakymas priimti procesinį dokumentą arba pasirašyti dėl jo gavimo prilyginamas procesinio dokumento įteikimui. Be to, ir patys suinteresuoti asmenys atsiliepime nurodo, kad antstolis dokumentų neįteikinėjo gyvenamosios, veiklos vykdymo adresais, tačiau neneigia, kad turėjo galimybę, bet atsisakė priimti dokumentus. Taigi, Arbitražo teismas pagal Latvijos Respublikos arbitražo teismų įstatymo 46 straipsnį ir Rygos arbitražo teismo Reglamento 37 punktą ginčą nagrinėjo atsakovams nedalyvaujant.

13. Taip pat, suinteresuotų asmenų teigimu, remiantis Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies b punktu, Arbitražo teismo sprendimo dalys dėl netesybų ir palūkanų priteisimo negali būti pripažintos ir leidžiamos vykdyti, nes tai prieštarautų Lietuvos Respublikos viešajai tvarkai. Tokią savo poziciją suinteresuoti asmenys grindžia tuo, kad Sutartimi nustatytos 1 proc. netesybos aiškiai per didelės, neatitinka kasacinio teismo praktikos, Lietuvos privatinės teisės pagrindinių principų, o Arbitražo teismo priteistos 8 proc. palūkanos didesnės už įstatymines CK 6.210 straipsnyje nustatytas palūkanas. Šiuos suinteresuotų asmenų argumentus teisėjų kolegija taip pat pripažįsta nepagrįstais.

14. Vadovaujantis Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies b punktu, užsienio arbitražo sprendimą gali būti atsisakoma pripažinti ir leisti vykdyti tuo atveju, kai to sprendimo pripažinimas ir vykdymas prieštarauja šios šalies viešajai tvarkai. Lietuvos Aukščiausiasis Teismas nuosekliai formuojamoje teisės aiškinimo ir taikymo praktikoje yra nurodęs, kad sąvoka „viešoji tvarka“ tarptautinio arbitražo doktrinoje ir praktikoje aiškinama kaip tarptautinė viešoji tvarka, apimanti fundamentalius sąžiningo proceso principus, taip pat imperatyviąsias teisės normas, įtvirtinančias pagrindinius ir visuotinai pripažintus teisės principus *(Lietuvos Aukščiausiojo 2004 m. lapkričio 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-612/2004; 2006 m. kovo 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-7-179/2006).* Dėl to ne bet koks prieštaravimas imperatyviosioms Lietuvos Respublikos teisės normoms gali būti pakankamas pagrindas atsisakyti pripažinti užsienio arbitražo sprendimą. Viešosios tvarkos pažeidimu pripažįstami atvejai, kai nustatoma, kad užsienio arbitražo sprendimo pripažinimas ir vykdymas prieštarautų Konstitucijos įtvirtintiems pagrindiniams teisės principams ir moralės normoms, pripažįstamiems tarptautiniu mastu, taip pat kai arbitražo sprendimas ar arbitražinis susitarimas išgautas prievarta, apgaule ar grasinimu ir kt. *(Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. rugsėjo 30 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-443/2008; 2014 m. birželio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-363/2014).*

15. Į bylą pateiktos Sutarties 7.5 papunktyje nustatyta, kad bet koks ginčas, nesutarimas ar reikalavimas, išplaukiantis iš Sutarties ir susijęs su ja ar jos pažeidimu, nutraukimu ar negaliojimu, sprendžiamas šalių tarpusavio susitarimu. Jeigu susitarti neįmanoma, ginčas perduodamas spręsti pagal Latvijos Respublikoje galiojančius normatyvinius aktus ieškovo pasirinkimu Rygos trečiųjų teismui Rygoje arba Verslo trečiųjų teismui Rygoje arba Justicijos trečiųjų teismui Rygoje pagal atitinkamo trečiųjų teismo

reglamentą dalyvaujant vienam teisėjui, procesą vykdant rusų kalba. Taigi, suinteresuoti asmenys, pasirašydami Sutartį, sutiko, jog ginčo atveju taikytini Latvijos Respublikos, o ne Lietuvos Respublikos, teisės aktai, todėl suinteresuotų asmenų argumentai, susiję su tuo, kad Sutarties nuostatos dėl netesybų dydžio, Arbitražo teismo sprendimu priteistų palūkanų dydis prieštarauja Lietuvos Respublikos teisiniam reglamentavimui, atmestini. Pažymėtina ir tai, kad, priešingai nei teigia suinteresuoti asmenys, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje laikomasi pozicijos, jog dėl netesybų dydžio sprendžiama kiekvienu atveju ir atsižvelgiama į tokius kriterijus: šalių sutartinių santykių pobūdį, ar nebuvo susitarimo taikyti išimtines ar alternatyvias netesybas, prievolės vertę, prievolės pažeidimo aplinkybes, kreditoriaus patirtų nuostolių dydį ir kt. Kriterijų sąrašas nėra baigtinis ir nėra suformuotos praktikos, kad nustatytas konkretus priteisiamų netesybų tarifas (*Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 19 d. nutartis civilinėje byloje nr. 3K-3-503/2007*).

16. Atsižvelgiant į byloje nustatytas aplinkybes, šalių argumentus, Arbitražo teismo sprendimo turinį, ir byloje nesant jokios informacijos apie akivaizdžius tarptautinei viešajai tvarkai prieštaraujančius šalių veiksmus, teisėjų kolegijos vertinimu, nėra pagrindo teigti, kad, pripažinus Arbitražo teismo sprendimą Lietuvos Respublikoje, atsirastų tokie teisiniai padariniai, kurie būtų nesuderinami su tarptautine viešąja tvarka.

17. Kaip minėta teismas savo iniciatyva vertina Konvencijos V straipsnio 2 dalyje numatytus užsienio valstybės arbitražo sprendimo nepripažinimo pagrindus. Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies a punkte nurodyta, kad arbitražo teismo sprendimą pripažinti ir vykdyti gali būti atsisakoma, kai ginčo objektas pagal šalies, kurioje prašoma pripažinti ir vykdyti arbitražo teismo sprendimą, įstatymus negali būti arbitražo dalyku. Nagrinėjamu atveju iš bylos aplinkybių, Arbitražo teismo sprendimo turinio nustatyta, kad ginčo objektas – skolos priteisimas, kylantis iš tarp šalių susiklosčiusių pirkimo – pardavimo sutartinių teisinių santykių, o tai pagal Lietuvos Respublikos įstatymus gali būti arbitražo nagrinėjimo dalykas. Komercinio pobūdžio ginčas arbitražo byloje kilęs tarp privačių juridinių asmenų, taigi nekyla abejonių dėl tokio ginčo arbitruotinumo (KAĮ 12 straipsnis).

18. Kadangi nagrinėjamoje byloje nėra nustatyta Niujorko konvencijos V straipsnyje nurodytų trečiųjų (arbitražo) teismo sprendimo nepripažinimo pagrindų, teisėjų kolegija sprendžia, kad Latvijos Respublikos Rygos trečiųjų (arbitražo) teismo 2018 m. spalio 18 d. sprendimas yra pripažintinas ir leidžiama jį vykdyti Lietuvos Respublikoje.

19. Tenkinus prašymą pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikos teritorijoje Latvijos Respublikos Rygos trečiųjų (arbitražo) teismo 2018 m. spalio 18 d. sprendimą, pareiškėjai priteisiamos jos patirtos bylinėjimosi išlaidos (CPK 93 straipsnio 1 dalis). Teismui pateikti dokumentai (sąskaitos už procesinių dokumentų vertimą, mokėjimo pavedimai) įrodo, kad pareiškėja patyrė 266 Eur dokumentų vertimo į lietuvių kalbą išlaidų, taigi iš suinteresuotų asmenų priteisiama po 133 Eur bylinėjimosi išlaidų (CPK 79 straipsnio 1 dalis, 88 straipsnio 1 punktas, 93 straipsnio 1 dalis).

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi CPK 93 straipsnio 1 dalimi, 810 straipsnio 6 dalimi, 811[1], 813, straipsniais, KAĮ 51 straipsniu,

n u t a r i a :

prašymą tenkinti.

Pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikos teritorijoje Latvijos Respublikos Rygos trečiųjų (arbitražo) teismo 2018 m. spalio 18 d. sprendimą civilinėje byloje Nr. 47/04-2018, kuriuos nuspręsta solidariai iš suinteresuotų asmenų uždarosios akcinės bendrovės „Auto moto NG“ ir N. G. išieškoti uždarajai akcinei bendrovei „LATAKKO“ 6 623,84 Eur pagrindinės skolos, 645,55 Eur netesybų, 40 Eur skolos išieškojimo išlaidų, 1 000 Eur išlaidų teisinei pagalbai, 657,24 Eur teismo išlaidų, iš viso – 8 966,63 Eur.

Priteisti iš uždarosios akcinės bendrovės „Auto moto NG“, j. a. k. 302416819, ir N. G., a. k. (duomenys neskelbtini) pareiškėjai uždarajai akcinei bendrovei „LATAKKO“, j. a. k. 302531472, po 133 Eur (vieną šimtą trisdešimt tris eurus) bylinėjimosi išlaidų.

Ši nutartis įsiteisėja nuo jos priėmimo dienos ir per trisdešimt dienų nuo jos priėmimo dienos gali būti skundžiama kasaciniu skundu Lietuvos Aukščiausiajam Teismui.

Teisėjos Goda Ambrasaitė - Balynienė

Danguolė Martinavičienė

Aldona Tilindienė

Paminėta tekste:

- CK
- CPK
- 3K-3-323/2011
- CPK 124 str. Teismo šaukimo, pranešimo ir kito procesinio dokumento įteikimo patvirtinimas
- 3K-7-179/2006
- 3K-3-443/2008
- 3K-3-363/2014
- CPK 93 str. Bylinėjimosi išlaidų paskirstymas
- CPK 79 str. Bylinėjimosi išlaidos